[illegible]

Successu Evang[illegible]

Apud

INDOS

IN

Novâ-Angliâ

EPISTOLA.

Ad Cl. Virum

D. *Johannem Leusdenum*,

Linguæ Sanctæ in Ultrajectinâ Academiâ Professorem, Scripta.

A *Crescentio Mathero*

Apud *Bostonienses* V. D. M. nec non Collegij *Harvardini* quod est *Cantabrigiæ* Nov-Anglorum, Rectore.

Londini, Typis *J. G.* 1688.

DE
Successu Evangelij
Apud
INDOS
IN
Nova-Anglia
EPISTOLA,
Clarissimo, Celeberrimo, & Doctissimo, Domino
Johanni Leusdeno.

Vir Eximie, & plurimum Colende.

PErjucundæ fuerunt Literæ tuæ, quibus intellexi, te, & alios in Celeberrima Ultrajectinorum

Academiâ, de rebus quæ Conversos in Americâ Indos spectant, certiores fieri, desiderasse. Veram de ijs Historiam paucis accipe. Anni plusquam quadraginta lapsi sunt ex quo, Vir, verè pius, *Johannes Elliotus* Ecclesiæ *Ripensis* Nov-Anglicanæ (quæ a Bostoniâ non ultra mille Passus distat) Pastor reverendus, singulari Gentes Americanas Convertendi Zelo accensus, Linguam Indicam, ut eis faciliore, & fæliciore cum fructu, Mysteria Evangelij patefaceret, discere voluit. Quam ob causam *Elliotus* ille *Indorum Americanorum Apostolus* (& non immeritò quidem) audit. Vir hicce Reverendus

Tota Biblia Sacra, non sine labore Atlantæo transtulit, ac in Linguam Indicam vertit. Etiam & varios tractatus Anglicos Practicam Theologiam exhibentes, nec non Catechismos traduxit, ac Indicos fecit. Ante abhinc annos viginti & sex in Oppido dicto *Natick*, ex Conversis Indis Ecclesiam collegit. Peccata hi sua, non absque Lacrymis, confitebantur, & fidem in Christo profitebantur. Posteà, & ipsi, & eorum Liberi, Baptizati, & in fœdere Ecclesiastico, quàm solenniter conjuncti sunt. *D. Elliotus* primus fuit qui eis Cœnam Domini exhibuit. Nunc verò hujus Ecclesiæ Pastor est

Indus, qui vocatur *Daniel.* Praeter hanc Eccleſiam *Natickenſem* ex Incolis noſtris *Maſſachuſettenſibus*, quatuor ſunt caetus Indici, quibus nomen Veri Dei & Jeſu Chriſti invocare, ſolenne eſt. His omnibus inſerviunt *Concionatores Americani.* D. *Elliotus* antehàc apud illos Conciones bimeſtres habere conſuetus fuit; jam verò laboribus & Senio (nam Annum Ætatis Octuageſimum Quartum agit) debilitatur. Eſt & alia Eccleſia, conſtans ex ſolis Indis Converſis, ultra quinquaginta Milliaria à nobis diſſita in Oppido *Marſhippaug* nominato.

Primus, in iſtâ Eccleſiâ Paſtor

stor fuit *Anglus*, qui Americanorum linguam callens, illis proprio eorum Idiomate Evangelizavit. Pastor ille *Anglus* è Vivis cessit, nihilo tamen minus Indo Ecclesiaste fruitur Ecclesia. Sunt praeterea quinque Indorum Christi Nomen profitentium coetus, qui a *Marshippang* non longius absunt, habent etiam Praedicatores Indos. *Johannes Cottonus* Ecclesiae *Plimouthensis* Pastor (Filius venerandi Socri mei *Johannis Cottoni*, in hâc Ecclesiâ *Bostoniensi* quondam Doctoris celeberrimi) in Linguâ Indicâ discendâ miros progressus fecit, estque in eâ peritissimus; is ad quinque Congregationes ultimo dictas

 quavis

quavis ſeptimana Concionem Indicam habet. Porrò ex Saconeti Habitatoribus (*ſcil.* in *Colonia Plimouthenſi*) eſt magna eorum frequentia, qui diſtinctionis ergò *Indi Precantes* (qui nimirum Deo in Chriſto ſupplices ſunt) audiunt. Adhuc plura, non procul à Promontorio *Anglice* vocato *Cape Cod*, ſex Gentilium Cœtus inter *Catechumenos* annumerandi ſunt, & apud quos Indi ſex Verbi Dei Præcones. Horum Conventus, *Samuel Treat* Nov-Anglus, *Eccleſia Eſtamenſis* Paſtor ſine Interprete frequentat. Sunt etiam apud *Nantucketenſes* Inſulaneos *Eccleſia* cum Paſtore nuper *Gentili*; nec non varij Catechumenorum

chumenorum Cætus; qui a Conversis Indis erudiuntur. Est & alia Insula Longitudine septem (circitèr) Leucas continens (Insula *Martha* vocata) ubi duæ, ac cæteris celeberiores Americanorum *Ecclesiæ* plantantur. Quarum uni, Senex Indus *Hiacoome* appellatus tanquam Pastor præsidet: etiam hujus Ind Pastoris Filius *Johannes Hiacoomes* compatriotis mysteria Religionis tradit. In altera eò loci *Ecclesiâ Johannes Tockinosh* Conversus Indus docet. In his *Ecclesiis*, Seniores, sive *Presbyteri Gubernantes*, ex ipsis Gentilibus Pastoribus adjunguntur. Pastores per populi suffragia creati fuerunt, &

cun

cùm jejunassent & precati essent Ds. *Elliotus*, & Ds. *Cotonus* ijs manus imponebant: solennis itaque fuit eorum Ordinatio — Omnes Conversorum Indorum Cœtus (quà Catechumeni, quà qui sunt in Ordine *Ecclesiastico* constituti) quovis die Dominico convenire solent; Pastor vel Concionator semper ab Oratione incipit, & quidem sine Monitore, quia de pectore. Deinde cum quicunque sit Synagogæ præses Orationem suam finiverit, totus Indorum Chorus Psallendo Deum laudant. Non nulli ex illis sunt Præcentores optimi. Post *Psalmodiam* qui concionaturus est, aliquem ex sacrâ pa-

Pagina locum (comma unum vel plura prout velit) legit & exponit, documenta colligit, eaque Scripturis & rationibus confirmat, & usus aliquos infert, more, *scil.* Anglorum a quibus instituuntur. Deinde altera Oratio ad *Deum* in Nomine Christi totam Liturgiam concludit. Hoc modo bis in unaquaque Dominicâ congregantur: præter *Dominicam*, *Dies Festos* non Celebrant, nisi aliqua occasio præter ordinem ad id impellit, tum vero totos dies vel in Gratiarum Actione, vel in Jejunijs & Supplicationibus, cum magno animorum ardore quàm solenniter observant. Priusquam Angli

gli has Oras appulerant, Gentes Barbaræ Veri Nominis *Dei* penitus ignaræ ſunt; unde eſt quod in Orationibus & Concionibus, verbis ac terminis Anglicanis utuntur. Qui inter illos Sanctiſſimum *Dei* Nomen invocat, dicit *Jehovah*, vel *God*, vel *Lord*: ſic & multa alia verba quæ res Theologicas exprimunt, a nobis didicerunt, & mutuari Neceſſum habuerunt.

Ut ſummatim omnia complectar. Sex baptizatorum Indorum *Eccleſiæ*, nec non Catechumenorum Cœtus Octodecim in Nov-Angliâ Chriſti Nomen profitentium inveniuntur. Ex Indis ſunt viginti quatuor qui Verbum

Dei

Dei prælegunt, & concionantur, ac præter illos ex Anglis quatuor Ministri qui Evangelium Lingua Gentili prædicant. Jam defessus sum scribendo, & vereor ne si plura recitarem, tibi tædium afferam. Tamen addendum (quod mihi propemodum effluxerat) Quam plurimos ex Indorum Pueris esse, qui Catechismum vel a Celeberrimo Theologo *Gulielmo Perkinso*, vel a Synodo in Angliâ *Westmonasteriensi* editum, memoriâ tenent, ac Vernaculâ eorum Linguâ, omnibus quæ sunt in eo Questionibus respondere possunt, & solent. Sed Manum de Tabula. Non nullorum Epistolæ de successu

ſu Evangelij apud Indos Orientales, præſertim verò *Ceylonenſes* Inſulaneos, ſtupenda referunt, quaſi Trecenties hominum Millia Domini Noſtri Jeſu Chriſti Nomen & Religionem amplexi eſſent, & has mirandas Converſiones conatuum Miniſtrorum è Belgio miſſorum, fructus eſſe. Quod me de hac re certiorem faceres, te oratum velim. Diſſertationes Tuæ de rebus Philologicis, quibus me ditaſti, & beaſti ſunt (ſi quid ego judico) perquàm Orthodoxæ, Solidæ, Lectuq; Digniſſimæ. A me omnia ſumma in te Studia Officiaque expecta. Non fallam Opinionem tuam. Clariſſimis

mis in Vestrâ Academiâ Professoribus, ex me Salutem dicito, quibus & Epistolam hanc des legendam, tanquam ad eos quoque scriptam. Vale Vir Eximie. Deus te quàm diutissimè Patriæ, Ecclesiæ, & Reipublicæ Literariæ Bono incolumem servet.

Sum Tuus dum Suus,

Crescentius Matherus.

Bostoniæ Nov-Anglorum
Julij 12. 1687.

FINIS.